

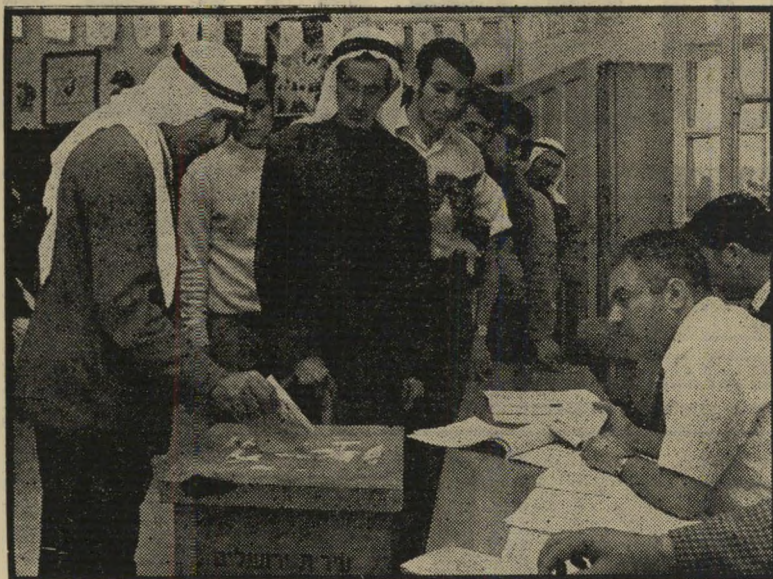
(המשך מעמוד 13)

אחת שעה ניהלו אנשיו של טדי קולק מלאכת תעמולה חשאית. היא לא נועדה להסתיר את העתיד להתרחש מעיני המפיגות היריבות, כמו מעיני המנהיגות הגוי בית ואירגוני החבלה, לבל יעילו לחץ נגדי למניעת ההשתתפות בבחירות. על המיבצע ניצח מירון בנבושתי, שבעיני הערבים הוא איש הקשר שלהם עם השלטון הישראלי. מירון ניהל מסע שיכנוע נמרץ בקרב ראשי החמולות בעיר המזרחית, שיכנוע אותם כי לטובתם כדאי להם להביא את אנשיהם אל הקלפי.

כך קרה שביום הבחירות נאספו כ-5000 ערבים במקום הריכוז, הוסעו במאוורגן ב-אוטובוסים שנשארו עליהם את תמונתו של טדי אל הקלפיות, שם ניצבו בתורים ארוכי כים עד לשעת סגירת הקלפיות, כשהם מת-תננים ממש שבתעודות הזהות שלהם תוש-בע החותמת כי השתתפו בבחירות. תוך דקות מיספר הסתבר כי לא אהבת טדי היא ששיכנעה אותם לבוא להצביע, אלא גל של שמועות שפשט בין ערביי ירושלים יומיים לפני הבחירות.

היו אלה ראשי החמולות, עובדי העירייה הערבים ורכזי ההסתדרות הערבים שה-מיצו שמועות אלה. נאמר, לפי השמועה, כי מי שלא תהיה בתעודת הזהות שלו חותמת כי הצביע לא יקבל עבודה דרך

לישכת התעסוקה; אם הוא סוחר לא תותר נסיעתו לירדן, ואם הוא סתם מובטל — לא יקבל את קיצבות הסעד והזיקה המגיי-עות לו מהביטוח הלאומי.

כל אנשי סולק תור של ערבים, תושבי ירושלים המזרחית, מצטופף ליד אחת הקלפיות המעורבות בבירה. שאר המפלגות האי-שימו את הסערך ב"דחזית" קולות הערבים, על-ידי פיתוי וצורות שונות של איומים.

יומיים לפני הבחירות גילו אירגוני החב-לה את העומד להתרחש. כרוזים שהוסצו בעיר העתיקה קראו לתושבים להימנע מ-הצבעה, אבל הסכנה שבאיבוד אפשרויות הפרנסה היתה גדולה יותר מהסכנה שב-איומי החבלנים.

ייתכן שאיומים כאלה אינם נראים הגיו-ניים בעיני הבוחר הישראלי. אולם המנסא-ליות של הערבי, שלא היה עד מימיו ל-בחירות דמוקרטיות, היא אחרת. מה עוד ששיטות דומות מוסעלות גם על ציבור ה-בוחרים הערבים בישראל. מתוך מגעם עם התושבים הערביים בישראל, למדו תושבי העיר המזרחית, כי יש ממש בשמועות ובי-איומים שנמסרו מפה לאוזן.

כך אירע שהם נדחכו אל הקלפיות ולהמי-על זכותם להצביע. מרבית הבוחרים הער-ביים במזרח ירושלים היו חברי ההסתד-רות. נסיונותיהם של עסקנים דתיים לקנות ברגע האחרון את קולותיהם בכסף, כימעט-שלא הצליחו. כל אחד מהם החזיק עימי-את הפתק "אמת", ממנו לא היה מוכן להי-פרד בעד כל הון שבעולם.

זו היתה התבוסה הגדולה ביותר של הערבים אחרי מלחמת ששת-הימים, הודה אחד המנהיגים הערביים בירושלים המזר-חית. ואילו העיתון "ירדני אלדוסטור", ש-עורכיו לא היו מסוגלים להבין כיצד הש-תפר ערביי ירושלים בבחירות, מצא הסבר אחר לתופעה: "הבוחרים שהופיעו בתמי-נות, טען העיתון, לא היו אלא יהודים שהתחפשו כערבים, כדי שישראל תוכל לה-ציג בפני העולם שהערבים הסכימו לסיפוח ירושלים."

מה קרה לכוח החדש?

ארבע שנים — הצביע גם הפעם בצורה דומה.

לעומת זאת שונה התמונה בערי השדה. בעיר כמו נתניה, למשל, הפסיד הכוח החדש 28% מקולותיו. מנהריה הוא זכה לתוספת של 35%, בטבריה היתה התוספת 50%, בקרית-שמונה 40% ובבאר-שבע 42%. ואי-לור העליה הגדולה ביותר באחוז המצביעים עבור הכוח החדש נרשמה ברמת-השרון — הכוללת שכונים של אנשי צבא לשעבר — תוספת כוח של 63%.

כאשר התקרר מניין קולות החיילים ל-סיומו, הסתבר כי "העולם הזה — כוח חדש" זכה למעלה מ-3% מקולות החיילים. צה"ל פוצה את רשימה ש' בעד אבן הקור-לות ברחוב הערבי.

בבחירות לכנסת השביעית בהשוואה למספר הקולות שקיבלה בבחירות הקודמות, ברי-כוונים אלה.

נראה שתוספת הקולות בערים הגדולות היא שסיצתה את הרשימה בעד אבן קולות הבוחרים הערבים.

בעיירות הפיתוח לא חל כמעט שום שי-נוי לא רק באחוז המצביעים ש', אלא ברוב המקרים אפילו במספרם. אותו מספר מועט של מצביעים שנתן קולו לכוח החדש לפני

מת הכוח החדש על אובדן הקולות הערביים בתוספת קולות ניכרת בערים הגדולות הותיקות. בחירות וקריתיה קיבל הכוח החדש כ-40% יותר קולות מאשר קיבל לפני 4 שנים — 2444 מצביעים לעומת 1724 בירושלים הסתכמה תוספת זו ב-28% ובי-איור תל-אביב ב-12.5%. כל ההשוואות ה-אלה הן כמובן לפני מניין קולות החיילים. כאשר יסוכמו התוצאות הסופיות עלה ודאי אחוז הקולות הנוספים שקיבלה רשימה ש'

ציבותו של הבוחר הישראלי, המר-כיב לעצמו מדי ארבע שנים את אותה כנסת עצמה, באותו הרוב מורכבת משני גורמים: מהקולות הקבועים ומהקולות הנודדים. האחוז המייבני של הבוחרים ביש-ראל נוטה להצביע בכל מערכת בחירות בעד אותה מפלגה עצמה עבורה הצביע ב-בחירות הקודמות. העולם יכול להתהפך. נושאי הכרעה עשויים להשתנות. הסופולאר-יות של המנהיגים מתהפכת — אבל הקול קבוע ניתן לאותה מפלגה עצמה.

למעשה ניטשת מערכת הבחירות על ה-קולות הנודדים, המהווים בין 10 ל-20% מהבוחרים. אלה הם קולות המצביעים ה-משניים מדי בחירות את הצבעתם. כהתאם לדיווחיהם המשתנות. אלא שגם בין קולות אלה מתגלית חוקיות מסוימת. כמות הקו-לות הנודדים שמפסידה מפלגה אחת משתנה בדרך כלל לכמות הקולות החדשים שלה.

כאשר יפורסמו התוצאות המלאות של הבחירות לכנסת השביעית ניתן יהיה לק-בוע כיצד נודו הקולות בבחירות הפעם, על סמך השוואת התוצאות לתוצאות בקל-פיות השונות בבחירות הקודמות. אולם כבר עתה ניתן להעריך לפחות לגבי רשימה אחת — "העולם הזה" נוח חזש" את מגמות נדידת הקולות. שניתנו לה.

לפי נתונים אשר פורסמו עד עתה — קיבלה רשימה ש' בבחירות לכנסת ה-שביעית כאלפים קולות יותר מאלה ש-ניתנו לה בבחירות לכנסת השישית. בשל העליה במספר הבוחרים השנה, ירד אחוז המצביעים עבור ש' בכעשירית אחת. אולם כבר עתה ברור שהרכב הקולות אינו אותו הרכב כמו בפעם הקודמת.

התופעה הבולטת ביותר היא אבדן הקו-לות הערביים. בבחירות לכנסת השישית הצביעו 2,000 מערביי ישראל עבור רשי-מה ש'. הפעם הסתם מספר הבוחרים ה-ערביים ברשימה זו בקצת יותר מ-300 קו-לות — אבדן של 85% מהבוחרים הערביים. שום רשימה אחרת לא איבדה מרכיב כזה גדול (14%) מהרכב הבוחרים שלה. גר-עון קולות זה הושלם על-ידי תוספת בוח-רים בצורה ישוב אחרות ובקרב החיילים את החיזוק המרשים ביותר שלה באחו-זים, אם כי הוא מבוטל עדיין מבחינה מס-פרית. קיבלה רשימה ש' דווקא בהתישבות הקיבוצית. בישובי השומרה הצעיר, קיבוצי האיחוד וקיבוצי הקיבוץ המאוחד הוספל מספר המצביעים עבור "העולם הזה" כוח-חדשי. לעומת 147 קולות שקיבלה הרשימה בקיבוצים אלה בבחירות לכנסת השישית, היא צברה עד כה, לפני תום מנין קולות החיילים, מקיבוצים אלה 277 קולות. אחוז ההצבעה בקיבוצים לרשימה ש' עלה מ-0.3 ל-0.55 אחוזים.

מבחינה מספרית פיצתה את עצמה רשי-

המחשבים השתגעו!

היה להסתמך על המחשב, שהוא עצמו הכין את תוכניותיו, לא נותרה הברירה, אלא לנחש את חלוקתו המנדטים בכנסת השביעית על סמך האינטואיציה בלבד.

סמית

בבדיקה שנערכה מאוחר יותר. התי-גלתה התקלה: פקידה נרגשת הכניסה כרטיס הוראות למחשב במהופץ. כתו-צאה מכך פלט המחשב במשך שתיים-תחזיתיו של סמית. במרכזי המפלגות ובמטות הבחירות שררה מבוכה. רק למחרת בבוקר, כאשר תוקן המחשב של משרד המרכז למיכון משרדי, ניתן היה לעשות הערכה חדשה, מתאימה יותר למציאות.

***

ורל דומה פקד גם את המחשב של האוניברסיטה הנול-אביבית, שהועמד לרשות מערכת מעריב. מעריב, שיציה לשמור על היוקרה של העיתון הנפוץ ביותר במדינה, הכין אף הוא סיקור מקיף של התוצאות בעזרת חברת קונטרול דאטא ורמחשב של האוניברסיטה. למחרת יום הבחירות יכול היה מעריב להופיע עם כותרת ראשית ובה סיכום של מיליון 354 אלק קולות כביכול.

עברו רק שעות מספר עד שהסתבר כי גם לתוצאות אלה אין כל קשר עם המציאות — עזבדה שלא הפריעה אחר כך למעריב לפאר ולשבח את עצמו במשך כל השבוע על מיבצעו. התקלה במחשב של מעריב לא היתה תלריה במחשב עצמו, אל באנשים שהזינו אותו. הסתבר כי בסעות חוץ המחשב פעמיים בתוצאות של אותן הקלפיות עצמן: פעם אחת ומסרו לו התוצאות של כל אזור תל-אביב, ובפעם השנייה נמסרו לו כנתונים התוצאות של כל עיר ועיר באותו אזור. למרות כניסתה לעין המחשבים, נשארה ישראל שבוע אחרי הבחירות מבלי שיועדו התוצאות הסופיות של הבחירות. וזהו שנאמר: מוח אלקטרוני יש — אבל שכל אין.

ה כל היה מוכן להצגה הגדולה: תקציב של 100 אלף ל"י; 250 עובדים; 50 קווי טלפון בלעדיים; רשתות ה-שידור של שידורי ישראל והטלוויזיה הישראלית. זו היתה צרי-כה להיות ההצגה שנועדה להפגין את כניסתה של ישראל ל-עידן המחשבים האלקטרוניים. באמצעותה היו אזרחי ישראל צריכים לדעת, שעות מעטות אחרי תום ההצבעה, את התוצאות הסופיות של הבחירות לכנסת השביעית.

אבל ההצגה הפכה לקרקס. חנוך סמית, מנהל הרשות ל-תיכנון כוח אדם במשרד העבודה, והאיש שנחשב למומחה מס-פר ו לבחירות בישראל, ניצח על המיבצע והיה צריך לסכמו ולהגישו ברדיו ובטלוויזיה. אולם בין תחזיתיו הראשונות לבין המציאות היה הקשר מיקרי בלבד. התבוסה הגדולה בבחירות לכנסת השביעית היתה של חנוך סמית.

***

ה תקדה הראשונה ארעה כבר בלחיצה הראשונה על כפתור המחשב, שנועד לפלום את תחזית התוצאות ה-ראשונה. המחשב טירטר והפסיק לעבוד מבל לפלום אף תוצ-אה. רק אחרי שבדקו את קרביו הסתבר כי אחת המנקבות ניקבה את האות ו' במקום הסיפרה ו על אחד הכרטיסים. אולם גם כאשר תוקנה התקלה והמחשב החל לפלום באיחור את התחזיות, הן דמיוניות ומשוערות. לחנוך סמית, שלא יכול

סיכומי מעריב

תוצאות הספירה ש' יותר מ-1 מיליון ירידות

1354651	קולות שנמסר
130415	ב
47204	ג
296580	ה
31051	ו
25874	ז
16812	ח
12797	ט
4749	י
45846	יא
5297	יב
43815	יג
2148	יד
16653	טו
21663	טז
15792	טז

רו ע"י המחשב ש' "הינני" רול ראטא" ש' אינברסי" טה ה' אכ"ב שבו ע"ד "מעריב" לנידור היישוב ה" צאת הבחירות ע"י כה נה" חלקו כלה"ן: אבה 634985